

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2022 г. в област Кюстендил годишният общ доход средно на лице от домакинството е 8 780 лв. и нараства с 14.8% спрямо 2021 година. За последните 6 години общият доход средно на лице от домакинството се увеличава 1.8 пъти (табл. 1).

1. Общ доход и други средства на лице от домакинството по източници в област Кюстендил¹

Източници на доходи	2017		2021		2022	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ доход	(4773)	(100.0)	(7648)	(100.0)	(8780)	(100.0)
Брутен общ доход	(4499)	(94.3)	(7468)	(97.6)	(8487)	(96.7)
Работна заплата	(2121)	(44.4)	(4035)	(52.8)	(3858)	(43.9)
Извън работната заплата	(99)	(2.1)	(54)	(0.7)	(80)	(0.9)
От самостоятелна заетост	(370)	(7.7)	(427)	(5.6)	(688)	(7.8)
От собственост	-	-	(12)	(0.2)	(7)	(0.1)
Пенсии	(1717)	(36.0)	(2588)	(33.8)	(3528)	(40.2)
Обезщетения за безработни	(6)	(0.1)	(19)	(0.3)	(16)	(0.2)
Семейни добавки за деца	(22)	(0.5)	(100)	(1.3)	(62)	(0.7)
Други обезщетения и помощи	(38)	(0.8)	(128)	(1.7)	(122)	(1.4)
Регулярни трансфери от други домакинства	(126)	(2.6)	(105)	(1.4)	(127)	(1.4)
Приходи от продажби	(12)	(0.3)	(24)	(0.3)	(9)	(0.1)
Други приходи	(262)	(5.5)	(156)	(2.0)	(284)	(3.2)
Изтеглени спестявания	(266)	x	(318)	x	(317)	x
Заеми и кредити	(37)	x	(8)	x	(11)	x
Общо	(5076)	x	(7974)	x	(9109)	x

¹ От 2017 г. в съответствие с правилата за надежност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

() - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - КЮСТЕНДИЛ“

През периода 2017 - 2022 г. са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата през 2022 г. е 3 858 лв. и намалява с 4.4% спрямо 2021 г., а нарастването му в сравнение с 2017 г. е 1.8 пъти;
- Доходите от пенсии за последната година са 3 528 лева. Те нарастват с 36.3% спрямо 2021г. и с 2.1 пъти в сравнение с 2017 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2022 г. са 688 лв. и се увеличават с 61.1% спрямо 2021 г., а спрямо 2017 г. нарастват с 1.9 пъти;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата за последната година е 80 лв. и се увеличава с 48.1% спрямо 2021 г., докато спрямо 2017 г. намалява с 0.8 пъти;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2022 г. са 200 лева. Те намаляват с 19.0% спрямо 2021 г., докато спрямо 2017 г. нарастват 3.0 пъти.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2022 г. той е 43.9%, което е с 8.9 процентни пункта по-малко в сравнение с 2021 г. и с 0.5 процентни пункта по-малко спрямо 2017 година.

Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 42.5% от общия доход на домакинствата през 2022 година.

От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 40.2%, който е с 6.4 процентни пункта повече в сравнение с 2021 г., и с 4.2 процентни пункта повече спрямо 2017 година.

През 2022 г. относителният дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 7.8% и се увеличава с 2.2 процентни пункта в сравнение с 2021 г., а спрямо 2017 г. се увеличава с 0.1 процентни пункта.

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 0.9% и се увеличава спрямо 2021 г. с 0.2 процентни пункта, докато спрямо 2017 г. намалява с 1.2 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

През 2022 г. общият разход средно на лице от домакинството в област Кюстендил е 8 259 лв., което е с 98.7% повече в сравнение с 2016 година.

2. Общ разход и други средства средно на лице от домакинството в област Кюстендил

Групи разходи	2016		2022	
	лв.	%	лв.	%
Общ разход	4157	100.0	(8259)	(100.0)
Потребителски общ разход	3463	83.3	(6951)	(84.2)
Храна и безалкохолни напитки	1388	33.4	(2604)	(31.5)
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	130	3.1	(405)	(4.9)
Облекло и обувки	145	3.5	(272)	(3.3)
Жилища, вода, електроенергия и горива	683	16.4	(1243)	(15.0)
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	179	4.3	(336)	(4.1)
Здравеопазване	187	4.5	(458)	(5.5)
Транспорт	280	6.7	(550)	(6.7)
Съобщения	178	4.3	(305)	(3.7)
Свободно време, културен отдих и образование	153	3.7	(326)	(3.9)
Разнообразни стоки и услуги	141	3.4	(452)	(5.5)
Данъци	178	4.3	(392)	(4.7)
Социални осигуровки	247	5.9	(508)	(6.1)
Регулярни трансфери към други домакинства	53	1.3	(73)	(0.9)
Други разходи	216	5.2	(335)	(4.1)
<i>Влог</i>	292	x	(426)	x
<i>Изплатен дълг и даден заем</i>	201	x	(250)	x
Общо	4651	x	(8935)	x

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата се увеличава от 83.3% през 2016 г. на 84.2% през 2022 година.

През периода 2016 - 2022 г. се наблюдават следните промени по отношение на някои видове разходи средно на лице от домакинствата:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки през 2022 г. са 2 604 лв., или с 87.6% повече спрямо 2016 година;
- Разходите за облекло и обувки през 2022 г. са 272 лева. В сравнение с 2016 г. се увеличават с 87.6%;
- Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), за последната година са 1 579 лева. В сравнение с 2016 г. нарастват с 83.2%;
- За здравеопазване през 2022 г. са изразходвани 458 лв. и в сравнение с 2016 г. се увеличават 2.4 пъти;
- За транспорт и съобщения през 2022 г. са похарчени 855 лева. В сравнение с 2016 г. са повече с 86.7%;
- Разходите за свободно време, културен отдих и образование през 2022 г. са 326 лв. и в сравнение с 2016 г. се увеличават 2.1 пъти;

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - КЮСТЕНДИЛ“

- През последната година разходите за данъци и социални осигуровки са в размер на 900 лева. В сравнение с 2016 г. нарастват 2.1 пъти.

През 2022 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход е 31.5%.

Относителният дял на разходите, свързани с жилището, намалява с 1.6 процентни пункта спрямо 2016 година.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 10.8% от общия разход през 2022 г., което е с 0.6 процентни пункта повече в сравнение с 2016 година.

Относителният дял на разходите за здравеопазване през 2022 г. е 5.5%, като се увеличава с 1.0 процентни пункта спрямо 2016 година.

Делът на разходите за транспорт и съобщения в общия разход е 10.4% през 2022 г., което е с 0.6 процентни пункта по-малко в сравнение с 2016 година.

Потребление на домакинствата

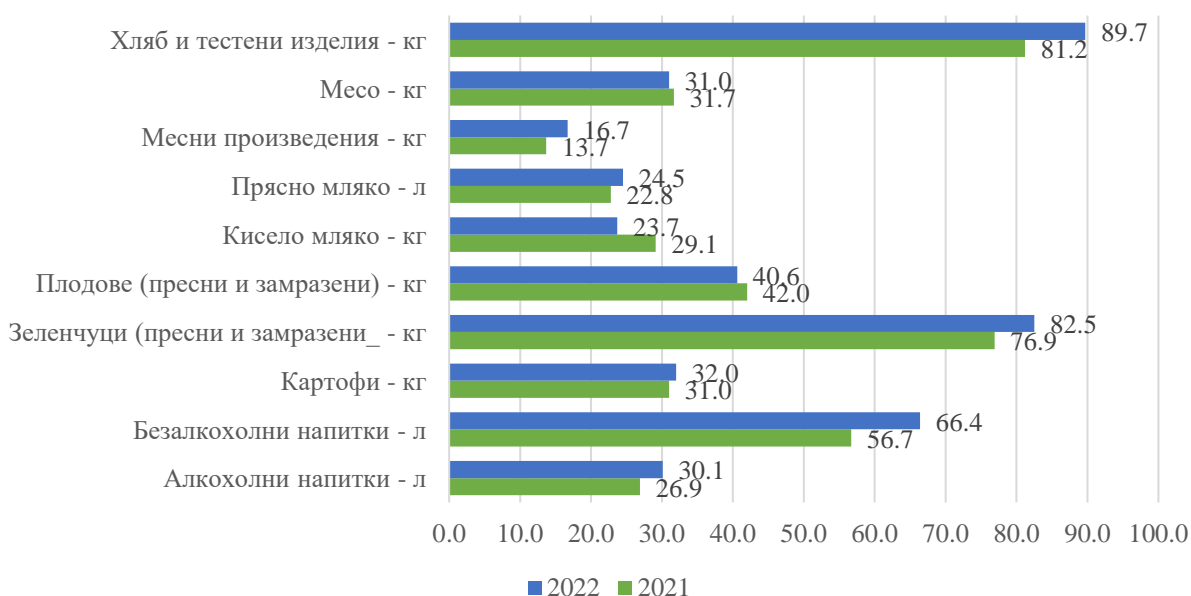
През 2022 г. настъпват промени в потреблението на домакинствата в област Кюстендил спрямо 2021 година. Средно на лице от домакинство се увеличава консумацията на хляб и тестени изделия с 8.5 килограма. Увеличение се отчита в потреблението на прясно мляко от 22.8 на 24.5 л, бира от 18.7 на 22.8 л, безалкохолни напитки от 56.7 на 66.4 л, месни произведения от 13.7 на 16.7 кг, зеленчуци (пресни и замразени) от 76.9 на 82.5 кг и яйца от 186 на 200 броя.

Намаление е регистрирано в потреблението на кисело мляко от 29.1 на 23.7 кг, плодове (пресни и замразени) от 42.0 на 40.6 кг, кашкавал от 6.1 на 5.8 кг, месо от 31.7 на 31.0 кг, брашно от 10.6 на 10.0 кг и захар от 9.3 на 9.0 килограма.

Без промяна остава потреблението на сирене, млечни масла и шоколадови изделия.

На годишна база се увеличава потреблението средно на лице от домакинството на алкохолни напитки (от 26.9 на 30.1 л) и на цигари (от 1000 на 1159 броя).

Фиг. 1. Потребление на основни хранителни продукти и напитки средно на лице от домакинството в област Кюстендил през 2021 и 2022 година



Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинствата.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели на доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включават доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинството представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Повече информация и данни за наблюдението на домакинските бюджети са достъпни в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=3) и на сайта на НСИ, раздел „Доходи разходи и потребление на домакинствата“ (<http://www.nsi.bg/node/3168/>).